

Udskriftsdato: 19. december 2025

CIR1H nr 9528 af 01/07/2024 (Historisk)

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Opholds- og kontaktforbud - Straffelovens § 79 a

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: CMS VB 10235

Senere ændringer til forskriften

CIR1H nr 10008 af 14/10/2025

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Opholds- og kontaktforbud - Straffelovens § 79 a

1. Overblik og tjekliste

Før tiltalerejsning og hovedforhandling skal anklageren være opmærksom på følgende sagsbehandlings-skridt:

- I alle sager, hvor straffelovens § 81 a påberåbes, skal det overvejes, om der samtidigt skal nedlægges påstand om opholds- og kontaktforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 1, 1. pkt. Vær opmærksom på, at der vil kunne idømmes opholds- og/eller kontaktforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., selvom der måtte ske frifindelse for påstand om strafskærpelse efter straffelovens § 81 a. Se pkt. 3.2.
- I sager, hvor strafskærpelsen i straffelovens § 81 a ikke påberåbes, eller hvis der sker frifindelse for påstand om strafskærpelse efter § 81 a, men hvor sagen fortsat kan være omfattet af straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., skal anklageren overveje følgende:
 - Er den aktuelle lovovertrædelse ud fra kriminalitetens art og omfang omfattet af bestemmelsen? Se pkt. 4.2.2.1.
 - Er der tale om en person, der har tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, og har overtrædelsen relation til den dømtes tilknytning til gruppen? Se pkt. 4.2.2.2. – 4.2.2.5.
- Den færdigefterforskede sag skal indeholde oplysninger, der kan belyse og i givet fald anvendes som bevis for, at personen
 - har tilknytning til
 - en gruppe af personer
 - som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, og
 - at overtrædelsen har relation til den dømtes tilknytning til gruppen.
- Den færdigefterforskede sag skal indeholde oplysninger om,
 - den geografiske afgrænsning af, hvor opholdsforbuddet bør gælde (kommune/kommuner eller mindre afgrænset område med præcis angivelse på et kort),
 - hvilken gruppe af personer den dømte, efter politiets opfattelse, har tilknytning til,

og med en konkret begrundelse herfor.

Efter dom skal anklageren være opmærksom på:

- At det er Kriminalregisterafdelingen i Politiets Administrative Center, der varetager vejledning om spørgsmål, der relaterer sig til beregningen af længden af et idømt forbud. Det betyder, at anklagemyndigheden ved henvendelser fra den dømte eller dennes forsvarsadvokat om, hvornår et opholds- eller kontaktforbud udløber, skal henvise til Kriminalregisterafdelingen. Se pkt. 6.3.

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

I sager, hvor en person sigtes for et strafbart forhold, der efter straffelovens § 79 a kan føre til idømmelse af et opholds- og/eller kontaktforbud, skal der efterforskes og sagsbehandles med henblik på at afdække, om betingelserne for at nedlægge påstand om opholds- og/eller kontaktforbud er opfyldt.

Det indebærer, at politiet i forbindelse med efterforskningen af lovovertrædelsen også skal være opmærksom på elementer, der kan være relevante i forbindelse med vurderingen af, om der kan idømmes et opholds- og/eller kontaktforbud.

Læs mere under pkt. 4 om vurderingen af, hvornår betingelserne for at idømme et opholds- og kontaktforbud er opfyldt, og de elementer, der indgår i vurderingen.

2.1. Efterforskning af sigtedes tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet

I sager, der falder uden for straffelovens § 81 a, men hvor sagen kan være omfattet af straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., skal der foreligge en udtalelse fra politiet om 1) den sigtedes tilknytning til gruppen, 2) oplysninger om personer, der er tilknyttet gruppen, og 3) oplysninger om registreringer af den kriminalitet, som personerne i gruppen er dømt for.

2.2. Begrundet redegørelse for, hvor opholdsforbuddet geografisk bør gælde

I sager, hvor der nedlægges påstand om et opholdsforbud, skal sagen indeholde oplysninger om, hvor opholdsforbuddet geografisk bør gælde, og det skal tillige være angivet ved et kort, der vedlægges. Se nedenfor under pkt. 4.3.2. om den geografiske udstrækning af et opholdsforbud.

Der skal være en begrundelse for politiets indstilling om, hvorfor opholdsforbuddet bør gælde i det eller de pågældende område(r). Det skal herunder fremgå, hvad der ligger til grund for politiets vurdering af, at et opholdsforbud i det pågældende område mest effektivt vil forhindre, at den pågældende genoptager sine kriminelle aktiviteter.

Hvis opholdsforbuddet – eventuelt tillige - skal gælde det område, hvor den dømtes gruppering opholder sig, skal afgrænsningen af dette område være belyst eksempelvis ved oplysninger om, hvor gruppens klubhus eller opholdssted er beliggende og/eller oplysninger om, hvor gruppen i praksis samles og f.eks. udøver negativ påvirkning, herunder i form af kriminalitet.

2.3. Begrundet redegørelse for, hvilken gruppe af personer, kontaktforbuddet skal rettes imod

I sager, hvor der nedlægges påstand om et kontaktforbud, skal sagen indeholde oplysninger om, hvilken gruppe af personer, som den tiltalte på gerningstidspunktet havde tilknytning til.

Der skal være en begrundelse for politiets indstilling om, hvilken gruppe af personer, som den dømte ifølge politiet er tilknyttet på gerningstidspunktet. Vurderingen af, om den dømte har tilknytning til gruppen i bestemmelsens forstand, beror indledningsvis på et politifagligt skøn, se nærmere pkt. 4.2.2.2. Det bemærkes i forlængelse heraf, at kontaktforbuddet fortsat vil være aktuelt, uanset at den dømte på et senere tidspunkt ophører med at have tilknytning til gruppen.

3. Forberedelse

3.1. Opholds- og kontaktforbud i sager om overtrædelse af straffelovens § 81 a, jf. straffelovens § 79 a, stk. 1, 1. pkt.

Hvis der er rejst tiltale med henvisning til straffelovens § 81 a, vil der som udgangspunkt også skulle nedlægges påstand om et opholds- og kontaktforbud i medfør af straffelovens § 79 a, stk. 1, 1. pkt. Hvis der sker frifindelse for påstanden om straffeskærpelse efter straffelovens § 81 a, vil der efter omstændighederne være mulighed for i stedet at idømme et opholds- og/eller kontaktforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt. Se pkt. 3.2.

I sager, hvor der er nedlagt påstand om et opholdsforbud, skal anklageren forberede sig på i retten at redegøre for opholdsforbuddets tidsmæssige og geografiske udstrækning. Se pkt. 4.3.

I sager, hvor der er nedlagt påstand om et kontaktforbud, skal anklageren forberede sig på i retten at redegøre for, hvilken gruppe af personer, som den dømte på gerningstidspunktet efter politiets opfattelse var tilknyttet og som kontaktforbuddet skal være gældende mod samt kontaktforbuddets tidsmæssige udstrækning. Se pkt. 4.2.2.2.

Om forholdet til EMRK, se pkt. 4.4.

Under sagens forelæggelse i retten bør anklageren kort redegøre for påstandene om opholds- og kontaktforbud.

3.2. Opholds- og kontaktforbud i sager, hvor lovovertrædelsen har relation til den dømtes tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, jf. straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt.

Hvis der nedlægges påstand om et opholds- eller kontaktforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., skal anklageren overveje den relevante bevisførelse om de forskellige spørgsmål i relation til et opholdsforbud, herunder:

- at betingelserne vedrørende kriminalitetens art og omfang er opfyldt. Se pkt. 4.2.2.1.
- at den dømte 1) har tilknytning til 2) en gruppe af personer, 3) der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, og 4) at lovovertrædelsen har relation til den dømtes tilknytning til gruppen. Se pkt. 4.2.2.2 – 4.2.2.5
- om opholdsforbuddets tidsmæssige og geografiske udstrækning, samt hvilken gruppe, som den dømte på gerningstidspunktet var tilknyttet. Se pkt. 4.3 og pkt. 4.2.2.2.

Bevisførelsen kan f.eks. ske ved dokumentation af rapporter, kort mv., men også ved vidneførsel af den eller de fagpersoner, der har udfærdiget rapporten om eksempelvis den dømtes tilknytning til gruppen eller om den kriminalitet, som gruppen tilsammen står bag. Vidneførsel vil også være relevant i relation til spørgsmålet om opholdsforbuddets geografiske udstrækning, herunder hvor gruppen opholder sig.

3.3. Eksempel på formulering af påstand

I anklageskriftet formuleres påstanden om opholdsforbud på følgende måde:

”Der nedlægges i medfør af straffelovens § 79 a, stk. 1, 1. /2. pkt., jf. stk. 2, påstand om, at tiltalte idømmes forbud mod i et af retten nærmere fastsat tidsrum at færdes og opholde sig i følgende område(r):

Eks. A: Herning Kommune. Se kort 1

Eks. B: Dragør Kommune og Frederiksberg Kommune, dog alene i det område, der afgrænses af Åboulevarden/Ågade – Falkoner Allé – Gl. Kongevej – Vodroffsvej og Rosenørns Allé, herunder de nævnte vejstykker, jf. vedlagte kort. ”

I anklageskriftet kan påstanden om kontaktforbud formuleres på følgende måde:

”Der nedlægges i medfør af straffelovens § 79 a, stk. 1, 1. /2. pkt., jf. stk. 3, påstand om, at tiltalte i et af retten nærmere fastsat tidsrum idømmes et forbud mod at søge at kontakte personer, der har tilknytning til grupperingen GRUPPENAVN. ”

Det bemærkes, at en påstand om ubetinget udvisning ikke er til hinder for, at der samtidig nedlægges påstand om opholds- og/eller kontaktforbud. Er betingelserne for at nedlægge påstand om udvisning opfyldt, skal den pågældende således påstås udvist samtidig med, at der nedlægges påstand om opholds- og/eller kontaktforbud. Der henvises til Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Udvisning ved dom pkt. 3.1.1. og pkt. 4.1.1.1.

Det bemærkes endvidere, at det i visse tilfælde undtagelsesvist er muligt at tage forbehold for nedlæggelse af en påstand om opholds- og/eller kontaktforbud i medfør af straffelovens § 79 a under en særskilt sag.

Der henvises i den forbindelse til Østre Landsrets dom af 7. november 2019, der er trykt i U. 2020.335Ø, hvor landsretten tillod anklagemyndigheden efterfølgende at rejse en særskilt sag om opholdsforbud i medfør af straffelovens § 79 a. Sagen vedrørte en tiltalt, der bl.a. var dømt for overtrædelse af straffelovens § 192 a. Anklagemyndigheden havde i anklageskriftet taget forbehold for at nedlægge påstand om opholdsforbud i medfør af straffelovens § 79 a, ligesom anklagemyndigheden under hovedforhandlingen i byretten havde taget forbehold for at nedlægge påstand om opholdsforbud under en særskilt sag. Landsretten lagde i forbindelse med den efterfølgende sag – som alene vedrørte opholdsforbud i medfør af straffelovens § 79 a – til grund, at det ikke beroede på en fejl, at påstanden ikke var nedlagt under straffesagen, men at det skyldtes, at det ikke tidsmæssigt havde været muligt at få fremskaffet de for påstandens behandling nødvendige oplysninger, inden den berammede hovedforhandling i byretten. Landsretten fandt derfor, at anklagemyndigheden kunne rejse en efterfølgende sag om meddelelse af opholdsforbud. Det begrundede landsretten navnlig med henvisning til praksis vedrørende udlændingelovens § 49, stk. 1, hvorefter det i særlige situationer tillades, at anklagemyndigheden efterfølgende anlægger særskilt sag om udvisning.

4. Jura

4.1 Opholdsforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 1, jf. stk. 2

Straffelovens § 79 a om opholdsforbud er indført ved lov nr. 1402, som trådte i kraft 7. december 2017. Bestemmelsen gælder for forhold begået efter lovens ikrafttræden, jf. de specielle bemærkninger til lovforslagets § 4. Se også nedenfor under pkt. 4.2.2.1. Bestemmelsen er en udmøntning af et af initiativerne i den politiske aftale af 24. marts 2017 om Bandepakke III.

Bestemmelsen om opholdsforbud blev nyaffattet ved lov nr. 665 af 11. juni 2024, som trådte i kraft den 1. juli 2024 (Bandepakke IV). Der blev i den forbindelse indført en ordning, hvorefter retten ved dom kan give domfældte et forbud mod at søge at kontakte personer, der har tilknytning til samme gruppe af personer, som den dømte på gerningstidspunktet havde tilknytning til (kontaktforbud). Derudover indebar ændringen, at anvendelsesområdet for § 79 a, stk. 1, 2. pkt., fremadrettet også omfatter overtrædelse af lov om knive og blankvåben m.v. Endelig er selve formuleringen af bestemmelsen specificeret til, at det er den dømtes tilknytning til en gruppe af personer på gerningstidspunktet og ikke domstidspunktet, der er afgørende for, om der kan meddeles et opholds- og/eller kontaktforbud efter straffelovens § 79 a.

Det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 79 a, at et opholdsforbud har til formål at styrke indsatsen mod rocker- og bandekriminalitet ved at fjerne den pågældende fra det eller de områder, hvor vedkommende har begået kriminalitet, eller hvor gruppen, som kriminaliteten er begået i tilknytning til, opholder sig. Et opholdsforbud skal sikre, at den pågældende ikke efter løsladelse umiddelbart genoptager sin kriminelle tilværelse i tilknytning til gruppen i de områder, hvor den pågældende tidligere har begået kriminalitet, eller hvor gruppen holder til.

Et opholdsforbud indebærer, at den dømte ikke må færdes eller opholde sig i et eller flere nærmere afgrænsede områder, hvor den pågældende lovovertrædelse er begået, og/eller hvor den gruppe af personer, som den dømte er tilknyttet, opholder sig.

Udtrykket ”færdes eller opholder sig” skal forstås på samme måde som i straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, om opholdsforbud for navnlig visse seksualforbrydelser. Færden eller ophold omfatter dermed enhver fysisk tilstedeværelse inden for det pågældende område, herunder ved at passere igennem området.

Et opholdsforbud indebærer således, at den blotte tilstedeværelse i det pågældende område vil udgøre en overtrædelse. Dette gælder også, selvom der er tale om helt kortvarige ophold.

Et opholdsforbud indebærer et forbud mod at bosætte sig i det område, der er omfattet af opholdsforbuddet og indebærer i praksis, at den pågældende for at efterleve dommen må bosætte sig uden for det område, som opholdsforbuddet omfatter. Et opholdsforbud kan endvidere efter omstændighederne indebære, at tiltalte er nødt til at fraflytte sin eksisterende bopæl, jf. Højesterets dom af 15. juni 2023, der er trykt i U. 2023.3946H. I sagen blev den tiltalte idømt 1 år og 6 måneders fængsel for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer ved at have deltaget i den organiserede hashhandel på Christiania. Tiltalte blev ved dommen endvidere idømt forbud mod i 4 år fra endelig dom at opholde sig i et nærmere afgrænset område på og omkring Christiania. Opholdsforbuddet omfattede tiltaltes bopæl og indebar, at han måtte fraflytte denne.

Se i øvrigt pkt. 6.1. og pkt. 4.4. om muligheden i straffelovens § 79 a, stk. 4, for, at politiet undtagelsesvis kan give tilladelse til at færdes i et område omfattet af et opholdsforbud, og om forholdet til EMRK.

Færden og ophold i et område omfattet af et opholdsforbud, der udelukkende skyldes nødsituationer, herunder den pågældendes eller dennes nærmeste pårørendes akutte henvendelse til et hospital, er ikke omfattet af opholdsforbuddet. Den pågældende vil imidlertid straks skulle forlade området, når nødsituationen er afsluttet.

En person, der er idømt et opholds- og eller et kontaktforbud, kan ved en senere dom idømmes et yderligere forbud, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Et sådant yderligere forbud har virkning fra endelig dom, og der er ikke noget til hinder for, at der er et geografisk, personmæssigt og/eller tidsmæssigt overlap mellem flere idømte forbud.

4.1.2 Kontaktforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 1, jf. stk. 3

Straffelovens bestemmelse om kontaktforbud i straffelovens § 79 a er indført ved lov nr. 665 af 11. juni 2024, som trådte i kraft den 1. juli 2024. Bestemmelsen er en udmøntning af et af initiativerne i den politiske aftale af 25. april 2024 om Bandepakke IV.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lov nr. 665 af 11. juni 2024 (Bandepakke IV), pkt. 3.2.1.2., at et kontaktforbud har til formål at forebygge ny banderelateret kriminalitet, idet et kontaktforbud skal være med til at sikre, at en dømt ikke fastholdes eller falder tilbage i det kriminelle miljø gennem kontakt med den gruppering, som den dømte var tilknyttet på gerningstidspunktet. Herudover vil kontaktforbuddet kunne imødegå de nuværende udfordringer forbundet med opholdsforbuddet, der udspringer af, at bandegrupperinger er dynamiske og mobile, herunder i forhold til deres opholdssted. Kontaktforbuddet vil således kunne betyde, at bandemedlemmer fra samme gruppering med opholdsforbud ikke sammen vil kunne tage ophold et andet sted uden for det område, der er dækket af opholdsforbuddet, ligesom de ikke i øvrigt vil kunne have kontakt på anden vis.

Ved et kontaktforbud forstås et forbud mod at søge at kontakte personer, der har tilknytning til samme gruppe af personer, som den dømte på gerningstidspunktet har tilknytning til. Et kontaktforbud er dynamisk og vil omfatte kontakt med alle personer, der på ethvert givent tidspunkt har tilknytning til samme gruppe af personer, som den dømte på gerningstidspunktet havde tilknytning til.

Udtrykket ”kontakte” vil skulle forstås på samme måde som i straffelovens § 79 b, stk. 3, om kontaktforbud for visse terrorforbrydelser og omfatter enhver form for personlig, skriftlig, telefonisk og digital kontakt med personer, der er omfattet af det pågældende forbud. Et kontaktforbud vil således indebære, at en hvilken som helst kontakt – både skriftlig og mundtlig – med de omfattede personer uden politiets forudgående tilladelse efter den foreslåede § 79 a, stk. 4, jf. herom nedenfor, vil udgøre en overtrædelse.

Et kontaktforbud vil for det første indebære et forbud mod personlig kontakt med personer, der er omfattet af forbuddet, herunder fysisk fremmøde på den pågældendes bopæl, opholdssted eller andre steder, hvor den pågældende opholder sig midlertidigt. Forbuddet vil også indebære et forbud mod personlig kontakt, hvis den dømte tilfældigt møder en person, der er omfattet af forbuddet, f.eks. på gaden, i biografen eller hos fælles bekendte.

Kontaktforbuddet vil endvidere indebære et forbud mod skriftlig kontakt i form af brev eller lignende analoge kommunikationsformer. Forbuddet omfatter ligeledes telefonisk kontakt, som foregår ved anvendelse af telefonnettet, herunder fremsendelse af en tekst- eller billedbesked (f.eks. sms'er og mms'er).

Herudover vil forbuddet omfatte en hvilken som helst digital kontakt, som foregår gennem internettet eller et lignende system til spredning af information. Som eksempler kan nævnes e-mail, internetchat, internettelefoni, onlinespil med chatfunktion og sociale medier, herunder Facebook, Instagram, X, Snapchat og TikTok. Det samme gælder for kontakt, som finder sted på det mørke internet (dark web), som er en betegnelse for et netværk, som det kræver særlig software for at få adgang til.

Endvidere vil telefonisk kontakt f.eks. kontakt ved brug af Skype, Facetime, WhatsApp, Viber og lignende programmer til opkald, chat og videoopkald via internettet være omfattet af forbuddet. Det bemærkes, at forbuddet ligeledes forudsættes at omfatte fremtidige kommunikationsteknologier, der på linje med internettet vil kunne bruges til spredning af information.

Kontaktforbuddet gælder også, hvis en person, der er omfattet af forbuddet, har taget initiativ til den første kontakt med den dømte (f.eks. sendt den første sms eller den første e-mail). Den dømte må i sådanne tilfælde ikke svare på henvendelsen. Det er desuden omfattet af forbuddet, hvis kontakten sker gennem andre, f.eks. den dømtes ægtefælle.

Et kontaktforbud vil desuden indebære, at den dømte ikke må ”søge at” kontakte personer omfattet af forbuddet, hvilket vil skulle forstås på samme måde som i straffelovens § 79 b, stk. 3, om kontaktforbud for visse terrorforbrydelser. Forbuddet vil derfor være overtrådt, når den dømte f.eks. har afsendt en e-mail, skrevet en besked på en Facebook-profil eller lagt en besked på en telefonsvarer med forsæt til at opnå kontakt til en person omfattet af forbuddet. Der vil i givet fald foreligge en fuldbyrdet overtrædelse af kontaktforbuddet, selv om e-mailen eller beskeden ikke kommer frem til den tilsigtede modtager.

Det følger af straffelovens § 79 a, stk. 3, 2. pkt., at et idømt kontaktforbud ikke omfatter nærmeste familiemedlemmer i det omfang dette ville stride mod Danmarks internationale forpligtelser. Ved nærmeste familiemedlemmer forstås normalt personens ægtefælle, faste samlevende, forældre, børn og søskende.

Politiet kan i medfør af straffelovens § 79 a, stk. 4, konkret dispensere fra et meddelt opholds- og kontaktforbud.

Det er en forudsætning for at ifalde straf for overtrædelse af et kontaktforbud, at den dømte har det fornødne forsæt. Den dømte vil skulle have forsæt i relation til samtlige objektive momenter i den foreslåede § 79 a, stk. 3. Der kræves således forsæt med hensyn til, at den person, som den dømte søger at kontakte, er tilknyttet samme gruppe af personer, som den dømte på gerningstidspunktet havde tilknytning til. Hvis den dømte først på et senere tidspunkt får kendskab til, at en person har tilknytning til samme gruppe af personer, vil den pågældende først kunne straffes for overtrædelse af kontaktforbuddet, hvis den pågældende fortsat har eller søger kontakt med den person, der er omfattet af forbuddet efter dette tidspunkt.

En person, der er idømt et opholds- og eller et kontaktforbud, kan ved en senere dom idømmes et yderligere forbud, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Et sådant yderligere forbud har virkning fra endelig dom, og der er ikke noget til hinder for, at der er et geografisk, personmæssigt og/eller tidsmæssigt overlap mellem flere idømte forbud.

4.2 Anvendelsesområdet for opholds- og kontaktforbud efter straffelovens § 79 a

Opholds- og kontaktforbud kan anvendes i to tilfælde:

- straffelovens § 79 a, stk. 1, 1. pkt. - sager om overtrædelse af straffelovens § 81 a, pkt. 4.2.1.
- straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt. - sager, hvor lovovertrædelsen har relation til den dømtes tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, når lovovertrædelsen medfører ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven, pkt. 4.2.2.

Opholds- og kontaktforbud kan idømmes sammen med en hel eller delvis ubetinget frihedsstraf. Opholds- og kontaktforbud kan endvidere idømmes sammen med en anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. Dette omfatter anbringelsesdomme og behandlingsdomme efter straffelovens §§ 68 og 69, hvor der sker frihedsberøvelse, forvaring efter straffelovens § 70 og ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a.

Der kan derimod ikke gives opholds- og kontaktforbud i sager, hvor straffen alene er bøde eller betinget fængselsstraf. Der kan heller ikke gives opholds- og kontaktforbud i sager, hvor den pågældende er

idømt en anden strafferetlig retsfølge, som ikke er af frihedsberøvende karakter, f.eks. dom til ambulant behandling eller til tilsyn efter straffelovens §§ 68 og 69. Efter Rigsadvokatens opfattelse betyder dette også, at der som udgangspunkt ikke skal nedlægges påstand om opholds- og kontaktforbud i sager, hvor anklagemyndighedens påstand er dom til ambulant behandling, selvom der med henvisning til dommen kan træffes bestemmelse om indlæggelse.

4.2.1. Opholds- og kontaktforbud i sager om overtrædelse af straffelovens § 81 a (straffelovens § 79 a, stk. 1, 1. pkt.)

Opholds- og kontaktforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 1, 1. pkt., kan gives til den, som idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a.

Et opholds- og kontaktforbud efter § 79 a, stk. 1, 1. pkt., er således alene betinget af, at den pågældende idømmes ubetinget fængsel eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at straffelovens § 79 a, stk. 1, 1. pkt., forudsættes anvendt, uanset hvilken af de i § 81 a nævnte bestemmelser, den pågældende dømmes med henvisning til.

En person, der idømmes ubetinget fængsel eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en lovovertrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a, vil derfor i almindelighed skulle idømmes et opholds- og kontaktforbud i medfør af straffelovens § 79 a, stk. 1, 1. pkt.

Hvis der sker frifindelse for overtrædelse af straffelovens § 81 a, vil der efter omstændighederne være mulighed for i stedet at idømme et opholds- og kontaktforbud i medfør af straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., se pkt. 4.2.2.

4.2.2. Opholds- og kontaktforbud i sager, hvor lovovertrædelsen har relation til den dømtes tilknytning på gerningstidspunktet til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet (straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt.)

Opholds- og kontaktforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., kan gives til den, som idømmes ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, lov om våben og eksplosivestoffer m.v. eller lov om knive og blankvåben m.v., og som på gerningstidspunktet har tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, når overtrædelsen har relation til den dømtes tilknytning til gruppen.

I relation til rocker- og bandekriminalitet vil der ofte være tale om at anvende opholds- og kontaktforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., over for personer, som er registreret i politiets register over rocker- og bandemedlemmer, eller som i øvrigt monitoreres af politiet i den forbindelse. I disse tilfælde vil politiet således i kraft af den løbende monitoring mv. allerede være i besiddelse af en række af de oplysninger, der vil indgå i vurderingen af, om der er grundlag for at nedlægge påstand om et opholds- og kontaktforbud.

Denne del af bestemmelsen vil også – hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt – kunne finde anvendelse på anden organiseret kriminalitet. Det vil i praksis normalt være tilfælde, hvor der under efterforskningen af lovovertrædelsen i øvrigt fremkommer oplysninger, der peger på, at der kan være tale om en lovovertrædelse, der har relation til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet. Det samme gælder, hvis de oplysninger om sagens personer, som politiet i øvrigt er besiddelse af, peger på, at dette kan være tilfældet.

Fra retspraksis kan der henvises til Højesterets dom af 15. juni 2023, der er trykt i U. 2023.3946H, hvor tiltalte blev idømt 1 år og 6 måneders fængsel ved som led i den organiserede hashhandel på Christiania at have solgt ca. 8 kg hash. Tiltalte blev ved dommen endvidere idømt et opholdsforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt. Tiltalte gjorde under sagen bl.a. gældende, at han ikke kunne idømmes et opholdsforbud, idet straffelovens § 79, stk. 1, 2. pkt., alene skulle finde anvendelse på rocker- og bandegrupperinger for at modvirke personfarlig kriminalitet. Højesteret henviste til bestemmelsens ordlyd samt forarbejderne og udtalte, at straffelovens § 79, stk. 1, 2. pkt., ikke er begrænset til kun at finde anvendelse på rocker- og bandegrupperinger. Højesteret udtalte yderligere, at det er en gruppe af personer i straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt.'s forstand, der står bag den organiserede hashhandel på Christiania. Da tiltalte havde tilknytning til denne gruppe af personer, og da kriminaliteten havde relation til hans tilknytning til denne gruppe, var betingelserne for at idømme et opholdsforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., opfyldt. Under pkt. 4.2.2.1 – 4.2.2.5 er betingelserne for at anvende opholdsforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., nærmere beskrevet, herunder kravene til kriminalitetens art, og hvad der forstås ved begreberne ”tilknytning til en gruppe”, ”gruppe af personer”, ”der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet” og ”når lovovertrædelsen har relation til den dømtes tilknytning til gruppen”. Beskrivelsen af begreberne fremgår også af de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. 35 af 4. oktober 2017 om ændring af straffeloven, lov om børne- og ungeydelse og lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag (Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet) pkt. 2.1.3. og de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1.

4.2.2.1. Kriminalitetens art og omfang

Er der tale om opholds- og kontaktforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., om tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal der foretages en nærmere vurdering af det eller de strafbare forhold, der konkret er til pådømmelse.

I forhold til kriminalitetens art fremgår det af bestemmelsens ordlyd, at bestemmelsen omfatter overtrædelser af

- straffeloven,
- lov om euforiserende stoffer,
- lov om våben og eksplosivestoffer m.v. og
- lov om knive og blankvåben m.v.

Bestemmelsen i straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., finder for det første anvendelse, hvis der foreligger to eller flere overtrædelser, der opfylder betingelserne i bestemmelsen, uanset hvor lang den eller de ubetingede frihedsstraffe er. Det er uden betydning, om der er tale om flere overtrædelser af samme lov eller overtrædelser af flere af de love, der er nævnt i bestemmelsen. Det er endvidere uden betydning, om lovovertrædelserne er behandlet i samme dom eller ved flere domme. Det fremgår af forarbejderne til bandepakke III om opholdsforbudet, at hvis det eller de strafbare forhold, der er begået efter lovens

ikrafttræden, ikke i sig selv er tilstrækkelige til et opholdsforbud, kan der også lægges vægt på forhold, der er begået inden lovens ikrafttræden.

Bestemmelsen i straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., finder for det andet anvendelse, hvis der foreligger en enkelt overtrædelse, som opfylder betingelserne, og som samtidig fører til en ubetinget frihedsstraf af mindst 3 måneders varighed. Hvis en dom omhandler flere overtrædelser, hvor det ikke er alle overtrædelser, som er omfattet af straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., skal der foretages en konkret vurdering af, om den overtrædelse, der er omfattet af bestemmelsen, i sig selv ville have medført en ubetinget frihedsstraf af mindst 3 måneders varighed.

4.2.2.2. *"Tilknytning til en gruppe"*

Det er en betingelse for at idømme et opholds- og kontaktforbud, at den pågældende har "tilknytning" til en gruppe af personer. Begrebet "tilknytning" indebærer, at den pågældende skal have et tilhørsforhold til gruppen som sådan. Det blotte bekendtskab med enkeltpersoner fra den pågældende gruppe falder således uden for bestemmelsens anvendelsesområde.

Vurderingen af, om den dømte har tilknytning til gruppen, beror efter forarbejderne i første række på et politifagligt skøn.

I den forbindelse vil der blandt andet kunne lægges vægt på, om personen er iagttaget i forbindelse med gruppens arrangementer eller har båret beklædning, udsmykning eller lignende med symboler eller tekst med tilknytning til den pågældende gruppe. Der vil også kunne lægges vægt på, om personen i gentagne tilfælde er observeret sammen med andre personer tilknyttet gruppen. På samme måde vil eksempelvis tatoveringer og tilkendegivelser, herunder på sociale medier eller lignende, kunne indgå i vurderingen af den pågældendes tilknytning til gruppen. Der vil endvidere kunne lægges vægt på eventuelt materiale tilhørende gruppen, f.eks. dokumenter, bøger, regnskaber, medlemslister, telefonlister, indbetalinger, fotos, videoer mv., der viser, at personen har en tilknytning til den pågældende gruppe af personer. Herudover vil der også kunne lægges vægt på, om den pågældende er dømt for at have begået strafbare forhold sammen med andre personer tilknyttet gruppen.

Opholds- og kontaktforbud kan gives til personer, uanset om den pågældende i gruppens egen selvforståelse er fuldgældigt medlem eller har status f.eks. som "prospekt", "supporter", "hangaround" eller "probationary". Det afgørende er, at den dømte har den beskrevne tilknytning til gruppen.

Endelig fremgår det af bestemmelsens ordlyd, at det er den dømtes tilknytning til en gruppe af personer på gerningstidspunktet og ikke domstidspunktet, der er afgørende for, om der kan gives et opholds- og/eller kontaktforbud.

4.2.2.3. *"Gruppe af personer"*

Udtrykket "gruppe af personer" skal forstås i overensstemmelse med udtrykkets anvendelse i straffelovens § 81 a. Som en gruppe anses derved ikke kun formaliserede grupper med en fast struktur og rollefordeling medlemmerne imellem, et fast tilholdssted og navn eller lignende. Bestemmelsen omfatter også mere løse grupperinger, hvis gruppen dog virker med et fælles sigte eller mål og/eller har et fast reaktionsmønster i bestemte situationer, f.eks. at personerne i gruppen som regel bliver alarmeret og

instrueret via telefon- eller sms-kæder i forbindelse med bestemte voldelige eller truende begivenheder, som indtræffer.

Se bl.a. Højesterets dom af 15. juni 2023 (U. 2023.3946H), der er beskrevet ovenfor under punkt 4.2.2. I sagen udtalte Højesteret bl.a., at straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., ikke er begrænset til at finde anvendelse på rocker- og bandegrupperinger, og at det f.eks. også er en gruppe i straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt.'s forstand, der står bag den organiserede hashhandel på Christiania.

Det er i forarbejderne til bestemmelsen forudsat, at gruppen - for at være omfattet af bestemmelsen - ikke alene er opstået og fungerer i anledning af de forhold, der er til pådømmelse under den konkrete straffesag.

En familiegruppe vil også kunne anses for en gruppe af personer, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

4.2.2.4. "Der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet"

Et opholds- og kontaktforbud forudsætter, at gruppen af personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet.

Det betyder, at de personer, som har tilknytning til gruppen, samlet set er dømt for lovovertrædelser af en sådan grovhed eller i et sådant omfang eller antal, at den samlede kriminalitet inden for gruppen må anses for omfattende og alvorlig. Det er uden betydning, om de enkelte overtrædelser er begået af en eller flere personer, der har tilknytning til gruppen.

Ved vurderingen af, om de personer, som har tilknytning til gruppen, tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal der navnlig skal lægges vægt på, om de pågældende er dømt for overtrædelser af straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller lov om våben og eksplosivstoffer. Andre lovovertrædelser vil efter omstændighederne også kunne tillægges vægt i denne vurdering. Der vil endvidere kunne lægges vægt på, om overtrædelserne har ført til idømmelse af ubetingede fængselsstraffe eller andre strafferetlige retsfølger af frihedsberøvende karakter. Det vil også skulle tillægges betydning, hvor lang tid der er gået, siden forholdene blev begået. Det skal endvidere tillægges betydelig vægt, hvis forholdene er begået af personer, der må anses for ledende eller toneangivende figurer inden for gruppen.

Til brug for vurderingen vil anklagemyndigheden under hovedforhandlingen bl.a. kunne fremlægge en udtalelse fra politiet om, hvilke personer der har tilknytning til gruppen, og om registreringer af den kriminalitet, som disse personer er dømt for. Hvis der er forhold, der er begået af personer, der må anses for ledende eller toneangivende inden for gruppen, skal dette også belyses, jf. de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1.

4.2.2.5. "Når lovovertrædelsen har relation til den dømtes tilknytning til gruppen"

Den lovovertrædelse, der er til pådømmelse, skal have relation til den dømtes tilknytning til gruppen. Det indebærer, at opholdsforbud ikke kan idømmes i sager, hvor lovovertrædelsen ikke har nogen sammenhæng med den pågældendes tilknytning til gruppen. Dette må vurderes konkret, blandt andet i lyset af den begåede lovovertrædelse, herunder af overtrædelsens karakter, hvor den er foretaget, og om den er begået sammen med andre, der har tilknytning til gruppen. Det er i forarbejderne angivet, at der i mange

tilfælde vil være tale om kriminalitet i form af organiseret hashhandel, besiddelse af våben, vidnetrusler, afpresning i form af beskyttelsespenge og personfarlig kriminalitet, herunder grov vold.

Uden for bestemmelsens anvendelsesområde falder efter forarbejderne eksempelvis sager om vold eller voldtægt begået i et parforhold, uden at det har nogen sammenhæng med den dømtes tilknytning til den pågældende gruppe.

Bestemmelsen omfatter også den, der dømmes for forsøg og medvirken, jf. straffelovens §§ 21 og 23.

4.2.3 Proportionalitet

Ved vurderingen af, om der i medfør af straffelovens § 79 a skal idømmes opholds- og/eller kontaktforbud og i givet fald den geografiske og tidsmæssige udstrækning heraf, skal der tages stilling til, om et forbud i det konkrete tilfælde vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK). Det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 79 a, at dette navnlig vil omfatte en vurdering af forholdet til artikel 8, stk. 1, om retten til respekt for familie- og privatliv, og artikel 2 i 4. tillægsprotokol til EMRK om bevægelses- og opholdsfrihed.

Efter artikel 2, stk. 3, kan der gøres indgreb i retten til bevægelses- og opholdsfrihed, når indgrebet er i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund (krav om proportionalitet) af hensyn til den nationale sikkerhed eller den offentlige tryghed, for at opretholde den offentlige orden, for at forebygge forbrydelse, etc.

Der henvises til de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. 35 af 4. oktober 2017 om ændring af straffeloven, lov om børne- og ungeydelse og lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag (Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet) pkt. 2.1.4.

Højesteret har i dom af 16. august 2019 (trykt i U. 2019.3586) udtalt, at der ved vurderingen af proportionaliteten af et opholdsforbud navnlig må lægges vægt på karakteren, omfanget og grovheden af den aktuelle kriminalitet og eventuel tidligere relevant kriminalitet samt på den dømtes personlige forhold, herunder familiemæssige og erhvervsmæssige forhold.

Der kan endvidere henvises til Østre Landsrets dom af 29. januar 2020 (trykt i U. 2020.1389), hvor den tiltalte blev straffet med 40 dages fængsel for overtrædelse af straffelovens § 132 a, stk. 2, men frifundet for påstanden om opholdsforbud. Landsretten lagde vægt på, at den tiltalte ”ikke aktuelt har tilknytning til LTF eller en anden gruppering, og at det har været situationen siden efteråret 2019”. Der er imidlertid med den nye formulering af bestemmelsen i straffelovens § 79, a, stk. 1, som blev indført med lov nr. 665 af 11. juni 2024 (Bandepakke IV), taget udtrykkeligt stilling til, at det er den dømtes tilknytning til en gruppe af personer på gerningstidspunktet og ikke domstidspunktet, der er afgørende for påstandene om opholds- og kontaktforbud.

Det bemærkes, at politiet i straffelovens § 79 a, stk. 4, konkret kan dispensere fra et meddelt opholds- eller kontaktforbud, hvis det af særlige grunde må anses for beføjet.

4.3. Opholds- og kontaktforbuddenes tidsmæssige udstrækning og opholdsforbuddets geografiske udstrækning

Den tidsmæssige udstrækning af opholds- og kontaktforbud vil afhænge af de konkrete omstændigheder i sagen. Ved den nærmere fastsættelse af den tidsmæssige og geografiske udstrækning skal der foretages en konkret proportionalitetsvurdering og navnlig lægges vægt på karakteren, omfanget og grovheden af den begåede kriminalitet, jf. de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. 35 af 4. oktober 2017 om ændring af straffeloven, lov om børne- og ungeydelse og lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag (Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet) pkt. 2.1.3.4. og 2.1.3.5.

Forbuddenes længde vil således skulle afspejle risikoen for ny banderelateret kriminalitet, ved at den dømte fastholdes eller falder tilbage i det kriminelle miljø.

En person, der er idømt et opholds- og/eller kontaktforbud, kan ved en senere dom idømmes yderligere opholds- og kontaktforbud, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Et sådant yderligere opholds- og/eller kontaktforbud får virkning fra endelig dom, og der er ikke noget til hinder for, at der er et geografisk og/eller tidsmæssigt overlap mellem flere idømte opholds og kontaktforbud.

4.3.1. Opholds- og kontaktforbuddenes tidsmæssige udstrækning

Fastsættelse af opholdsforbuddets tidsmæssige længde skal afspejle den begåede kriminalitet, herunder grovheden og omfanget af kriminaliteten. I vurderingen skal der lægges afgørende vægt på længden af den idømte straf eller karakteren af den foranstaltning m.v., som idømmes.

Der er i forarbejderne fastsat følgende udgangspunkter:

- Ved fængsel i indtil 1 år eller ved foranstaltninger efter straffelovens § 74 a (ungdomssanktion) fastsættes opholds- og kontaktforbuddet som udgangspunkt til mellem 1 og 4 år.
- Ved fængsel i mere end 1 år, men ikke over 4 år, eller ved foranstaltninger efter straffelovens §§ 68 og 69 fastsættes opholds- og kontaktforbuddet som udgangspunkt til mellem 3 og 6 år.
- Ved fængsel i mere end 4 år, men ikke over 8 år, fastsættes opholds- og kontaktforbuddet som udgangspunkt til mellem 5 og 8 år.
- Ved fængsel i 8 år eller derover eller ved forvaring efter straffelovens § 70 fastsættes opholds- og kontaktforbuddet som udgangspunkt til mellem 7 og 10 år.

De nævnte udgangspunkter gælder, uanset om et opholdsforbud og et kontaktforbud gives sammen, eller om der alene gives et opholdsforbud eller et kontaktforbud.

Fastsættelsen af længden af forbuddene vil i øvrigt bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det ovenfor anførte vil – inden for den fastsatte varighed på 1 til 10 år – kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Som eksempel på fastsættelse af opholdsforbuddets længde efter en konkret vurdering af den begåede kriminalitet kan der henvises til Østre Landsrets dom af 21. juni 2021 (trykt i TfK 2021.971), hvor tiltalte, som var bandemedlem, på baggrund af en dom på 2 år og 9 måneders fængsel for bl.a. grov vold i

gentagelsestilfælde (straffelovens § 245, jf. § 247, stk. 1) og trusler (straffelovens § 266) blev idømt et opholdsforbud på 4 år og 6 måneder, jf. straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt.

Opholdsforbuddet gælder for en periode efter endt afsoning. Det følger af straffelovens § 79 a, stk. 5, 2. pkt., at ved udståelse af fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter forlænges forbuddet tilsvarende.

Det følger også af forarbejderne, at den tidsmæssige udstrækning af opholdsforbuddet forlænges med en periode svarende til den tid, den dømte måtte udstå eventuelle øvrige fængselsstraffe eller andre strafferetlige retsfølger af frihedsberøvende karakter, hvis udståelsen finder sted, mens opholdsforbuddet har virkning.

Ordningen indebærer, at perioden vil skulle regnes fra begyndelsen af afsoningen m.v. til løsladelsen eller udskrivningen, hvorved forstås første løsladelse eller udskrivning fra den pågældende straf, herunder prøveløsladelse og prøveudskrivning, samt benådning fra straffen eller anden strafferetlig retsfølge. Forbuddene vil ligeledes forlænges i tid, hvis der træffes bestemmelse om genindsættelse efter eventuel prøveløsladelse eller prøveudskrivning eller efter betinget benådning.

Hvis den dømte varetægtsfængsles i forbindelse med en straffesag, der ligger efter den dom, hvorved forbuddene er givet, vil forbuddene også skulle forlænges med denne frihedsberøvelse, medmindre den pågældende frifindes eller ikke idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. I sidstnævnte tilfælde vil der således ikke være tale om udståelse af fængselsstraf m.v. Det bemærkes, at der i tilfælde, hvor der sker varetægtsfængsling, kan opstå tvivl om, hvorvidt et forbud skal forlænges med perioden for varetægtsfængslingen, indtil det er afgjort ved endelig dom, om den pågældende idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. Dette kan indebære, at der i nogle situationer kan opstå tvivl om, hvorvidt et idømt forbud er udløbet, eller om forbuddet fortsat er gældende, fordi det skal forlænges med varetægtsfængslingsperioden. Det forudsættes i en sådan situation, at politiet og anklagemyndigheden ikke foretager straffeprocessuelle skridt, ud over sigtelse, før det kan lægges til grund, at et forbud er forlænget som følge af varetægtsfængsling. Forbuddene forlænges ikke ved varetægtsfængsling eller undergivelse af foranstaltning, der træder i stedet herfor, hvis sådan frihedsberøvelse ligger forud for den dom, hvorved forbuddene er givet.

Hvis en person eksempelvis idømmes en ubetinget fængselsstraf på 4 år og samtidig gives et opholdsforbud og et kontaktforbud i 6 år, vil forbuddene, der finder anvendelse fra endelig dom, skulle forlænges med 3 år, hvis den pågældende prøveløslades efter 3 års afsoning. Har den dømte efter sin løsladelse på baggrund af ny kriminalitet været frihedsberøvet i samlet 2 år, herunder varetægtsfængslet i 3 måneder, vil forbuddene forlænges med yderligere 2 år. Dette vil samlet set indebære, at forbuddene forlænges med 5 år og dermed udløber 11 år efter endelig dom.

Som nævnt under pkt. 4.1. og pkt. 4.1.2. kan en person, der er idømt et opholds- og/eller kontaktforbud, ved en senere dom idømmes yderligere forbud, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Et sådant yderligere forbud får virkning fra endelig dom, og der er ikke noget til hinder for, at der er et geografisk, personmæssigt og/eller tidsmæssigt overlap mellem flere idømte forbud.

Om muligheden for ophævelse af opholdsforbuddet før udløbet, se nedenfor under pkt. 6.2.

4.3.2. Opholdsforbuddets geografiske udstrækning

Et opholdsforbud skal som udgangspunkt omfatte den eller de kommuner, hvor den pågældende lovovertrædelse er begået.

Der kan i stedet eller tillige gives et opholdsforbud i den eller de kommuner, hvor den gruppe af personer, jf. straffelovens § 81 a eller straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., som den dømte er tilknyttet, opholder sig.

Det vil navnlig bero på et politifagligt skøn, hvor en gruppe af personer anses for at opholde sig. I den forbindelse vil der bl.a. kunne lægges vægt på politiets observationer, ransagninger, afhøringer mv. Det er ikke kun gruppens formelle opholdssted i form af et klubhus mv., der skal anses som gruppens opholdssted. Også steder eller områder, hvor gruppen i praksis samles og f.eks. udøver negativ påvirkning, herunder i form af kriminalitet, vil skulle anses som gruppens opholdssted.

I vurderingen af den nærmere afgrænsning af opholdsforbuddet – herunder om forbuddet skal omfatte mere end én kommune, f. eks. både den kommune, hvor forholdet er begået, og den kommune, hvor gruppen opholder sig - vil der navnlig skulle lægges vægt på karakteren, omfanget og grovheden af den begåede kriminalitet, herunder om den begåede kriminalitet har forbindelse til en konflikt mellem forskellige grupper, f.eks. hvor der bliver kæmpet om territoriet i forhold til hashhandel jf. de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1.

Der vil endvidere skulle lægges afgørende vægt på, hvor forbuddet mest effektivt forhindrer, at den pågældende genoptager sine kriminelle aktiviteter.

Der kan i den forbindelse henvises til Østre Landsrets dom af 4. februar 2022 (trykt i U. 2022.1491Ø), hvor en påstand om opholdsforbud blev taget delvist til følge. De tiltalte blev anset som værende medlemmer af eller tilknyttet en navngiven bandegruppering, der var en gruppe af personer, der tilsammen stod bag omfattende og alvorlig kriminalitet. De tiltalte blev i den forbindelse fundet skyldige i at have deltaget i en ”befrielsesaktion” på en retspsykiatrisk afdeling i Slagelse, hvor gruppens leder var varetægtsfængslet i surrogat. I byretten blev de tiltalte idømt et opholdsforbud gældende i to områder (Slagelse inden for byskiltet samt København N og NV), idet lovovertrædelsen blev begået i Slagelse, og da gruppen i øvrigt opererede i København N og NV. Østre Landsret udtalte vedrørende opholdsforbuddets geografiske udstrækning, at forbuddet ikke skulle gælde i området i Slagelse, idet gruppen ikke havde en særlig tilknytning til Slagelse, og at den omstændighed, at befrielsesaktionen fandt sted på den retspsykiatriske afdeling i Slagelse, ikke medførte, at der var en særlig risiko for, at de tiltalte skulle genoptage deres kriminelle tilværelse i Slagelse. Landsretten tiltrådte derimod, at de tiltalte skulle idømmes et opholdsforbud i København N og NV.

Der kan ligeledes henvises til Højesterets dom af 16. august 2019 (trykt i U. 2019.3586H), hvor Højesteret efter en konkret proportionalitetsvurdering tiltrådte, at et opholdsforbud kunne omfatte alle klubhuse i Danmark, tilhørende en navngiven rockergruppering. Højesteret lagde bl.a. vægt på, at et opholdsforbud skulle forebygge, at den dømte – der var blevet dømt for under særligt skærpende omstændigheder at have besiddet en skarpladt pistol i nærheden af klublokaler tilhørende en støttegruppe til rockergrupperingen, og som ikke havde relevante forstraffe – genoptog sine kriminelle aktiviteter i tilknytning til den gruppe af personer, som den dømte var tilknyttet, herunder ved at imødegå at den pågældende kunne skifte til en anden afdeling af gruppen eller i øvrigt ved at komme i andre klubhuse tilhørende gruppen her i landet. Der blev endvidere lagt vægt på, at forbuddet mod at komme på bestemt angivne adresser

kun i meget begrænset omfang ville indebære indskrænkninger i den dømtes bevægelsesfrihed. Højesteret fandt det derfor også ubetænkeligt at tage anklagemyndighedens præciserende påstand om ændring af adresserne på to af disse klubhuse til følge.

Der kan desuden henvises til Østre Landsrets dom af 21. juni 2021 (trykt i TfK 2021.971Ø), hvor opholdsforbuddet blev fastsat til at gælde den kommune, hvor kriminaliteten var begået, og samtlige registrerede klubhuse og lokaliteter, der relaterer sig til en navngiven rockergruppering samt støttegrupper i Danmark og dertilhørende jordstykker. Landsretten lagde vægt på, at formålet med opholdsforbuddet er at forebygge, at tiltalte efter sin løsladelse genoptager sine kriminelle aktiviteter i tilknytning til rockergrupperingen ved at skifte til en anden afdeling eller i øvrigt ved at komme i andre klubhuse eller lignende lokaliteter tilhørende grupperingen eller støttegrupper her i landet. Landsretten lagde endvidere vægt på, at grupperingen var præget af et dynamisk miljø, herunder med hensyn til geografisk tilstedeværelse og med hensyn til klubhuse og lignende lokaliteter, ligesom der blev lagt vægt på, at et forbud mod at komme på bestemt angivne adresser, som efter en politifaglig vurdering er omfattet af forbuddet, kun i meget begrænset omfang ville indebære indskrænkninger i tiltaltes bevægelsesfrihed. Endelig bemærkede landsretten, at der ikke i forbindelse med tiltaltes forklaring eller på anden måde var fremkommet oplysninger, der gav grundlag for at antage, at det ville indebære en uproportional indskrænkning i tiltaltes bevægelsesfrihed, hvis han ikke må opholde sig i kommunen, hvor kriminaliteten var begået.

Ved Vestre Landsrets dom af 16. marts 2022 (trykt i TfK2022. 221V) blev tiltalte idømt fængsel på livstid for et drab begået med skydevåben som led i en bandekonflikt. Tiltalte blev ved dommen endvidere idømt et opholdsforbud i 10 år i medfør af straffelovens § 79 a, stk. 1, 1. pkt. Tiltalte var medlem af en navngiven bandegruppering og forholdet var omfattet af straffelovens § 81 a, idet det blev anset for bevist, at drabet havde baggrund i en konflikt mellem den gruppering, som den tiltalte havde tilknytning til og en anden navngiven gruppering i Fredericia. Drabet blev begået i Fredericia og opholdsforbuddet blev fastsat til at omfatte Fredericia Kommune. Byretten fandt, at der ikke var grundlag for at undtage flere familiemedlemmers adresser fra opholdsforbuddet, hvilket landsretten stadfæstede. Landsretten udtalte i den forbindelse, at tiltalte ikke var forhindret i at have kontakt med sin familie uden for Fredericia Kommune, og landsretten fandt derfor, at der ikke var grundlag for at fastsætte undtagelser til opholdsforbuddet.

Hvis der er tale om en geografisk stor kommune med en eller flere større byer, eller en kommune, der hovedsageligt består af tæt bebyggede områder, og hvor det er tydeligt, at den pågældendes kriminalitet og/eller gruppe hører til i en bestemt by eller bydel, kan opholdsforbuddet - i stedet for at omfatte hele kommunen - eventuelt begrænses til alene at omfatte en eller flere byer eller bydele, forudsat at en bredere udstrækning konkret vurderes ikke at stå i et rimeligt forhold til den begåede kriminalitet. Der kan endvidere gives et opholdsforbud, der alene omfatter dele af to kommuner, hvis f.eks. gruppen opholder sig omkring og eventuelt på begge sider af kommunegrænsen.

Ved mindre alvorlig kriminalitet, som f.eks. alene har givet anledning til en kortere ubetinget frihedsstraf, hvor et opholdsforbud i hele kommunen ikke vil stå i rimeligt forhold til den begåede kriminalitet, kan opholdsforbuddet indskrænkes til et eller flere mindre områder, som ikke hindrer den dømtes sædvanlige ophold og færden de steder, hvor den dømte har sin bopæl og sine sædvanlige legitime gøremål, men som hindrer den dømte i at opholde sig og færdes der, hvor den eller de pågældende lovovertrædelser er begået, og/eller hvor den gruppe af personer, som den dømte er tilknyttet opholder sig.

Udgangspunktet for anklagemyndighedens påstand er, at opholdsforbuddet skal omfatte en eller flere hele kommuner, og det skal i anklageskriftet afgrænses ved at angive den eller de pågældende kommuner.

I de særlige tilfælde, hvor anklagemyndighedens påstand indebærer, at opholdsforbuddet ikke omfatter en hel kommune, skal afgrænsningen på anden måde fremgå entydigt af anklageskriftet, eksempelvis ved angivelse af, hvilke gadenavne der omkranser det område, som er omfattet af forbuddet. Se eksempel under pkt. 3.3. Andre objektive beskrivelser af et område vil også kunne anvendes, så længe det sikres, at det omfattede område let og utvetydigt kan identificeres. Det er ikke tilstrækkeligt at angive området på et kort, men beskrivelsen skal suppleres af et kort.

4.4. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

4.4.1. Opholdsforbud

Et opholdsforbud indebærer et indgreb i den dømtes bevægelses- og opholdsfrihed, som er beskyttet af artikel 2, stk. 1, i 4. tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Denne ret er imidlertid ikke absolut, og efter artikel 2, stk. 3, kan der gøres indgreb i retten, når indgrebet er i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund (krav om proportionalitet) af hensyn til den nationale sikkerhed eller offentligt tryk, for at opretholde den offentlige orden, for at forebygge forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder. I de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. 35 af 4. oktober 2017 om ændring af straffeloven, lov om børne- og ungeydelse og lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag (Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet) pkt. 2.1.4. fremgår Justitsministeriets overvejelser om opholdsforbuds forenelighed med EMRK. Det fremgår bl.a., at Justitsministeriet har lagt vægt på, at opholdsforbuddet, herunder den tidsmæssige og geografiske udstrækning af forbuddet, idømmes af domstolene på baggrund af en konkret vurdering, og at forbuddet idømmes som led i en straffedom for alvorlig kriminalitet, der har baggrund i en voldelig konflikt mellem grupper, eller for kriminalitet, der har relation til den pågældendes tilknytning til en gruppe, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet.

Justitsministeriet har endvidere lagt vægt på, at forbuddet ikke indskrænker den dømtes bevægelses- og opholdsfrihed ud over i den eller de konkrete kommuner eller de byer eller bydele, som omfattes af opholdsforbuddet, og dermed muligheden for i øvrigt at opretholde et almindeligt liv.

Hertil kommer, at en person, der er idømt et opholdsforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 4, har mulighed for at søge en konkret tilladelse til færden eller ophold i et område, der er omfattet af et opholdsforbud, hvis det af særlige grunde må anses for beføjet, og det fremgår af forarbejderne, at tilladelsesordningen forudsættes administreret således, at der træffes afgørelse om at meddele tilladelse, når Danmarks internationale forpligtelser, herunder EMRK, kræver dette.

Der henvises til de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. 35 af 4. oktober 2017 om ændring af straffeloven, lov om børne- og ungeydelse og lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag (Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet) pkt. 2.1.4. og de specielle bemærkninger til stk. 4.

Det fremgår heraf, at et idømt opholdsforbud efter omstændighederne kan gribe ind i andre rettigheder end bevægelses- og opholdsfriheden, som også er beskyttet af Danmarks internationale forpligtelser, herunder EMRK. Det kan bl.a. være adgangen til sundhedsydelser, som efter omstændighederne kan være

beskyttet af EMRK artikel 2 eller artikel 8, retten til privat- og familieliv, som er beskyttet af EMRK artikel 8, og retten til forsamlings- og foreningsfrihed, som er beskyttet af EMRK artikel 11. Det anføres i forarbejderne, at tilladelsesordningen, jf. pkt. 6.1. nedenfor, tager højde for, at der konkret kan foreligge sådanne tungtvejende hensyn, at der skal meddeles tilladelse til, at den pågældende kan opholde sig i det område, som forbuddet vedrører.

De specielle bemærkninger til straffelovens § 79 a, stk. 4, indeholder en nærmere gennemgang af de forskellige forhold, der kan indgå i vurderingen af, om der foreligger ”særlige grunde”, som kan begrunde en tilladelse til at færdes eller opholde sig i området omfattet af opholdsforbuddet.

Bemærkningerne indeholder bl.a. en nærmere beskrivelse af de hensyn til den pågældendes familieliv og muligheder for at opretholde sin bopæl, som kan indgå i denne vurdering. Det anføres i den forbindelse, at hvis de familiemæssige forhold er til stede på tidspunktet for domsafsigelsen, kan retten også, ved idømmelse af en kortere ubetinget fængselsstraf, tage hensyn hertil ved fastsættelsen af den geografiske udstrækning af opholdsforbuddet, således at den dømte kan opholde sig i og omkring bopælen. Hvis der derimod er tale om idømmelse af en længerevarende fængselsstraf, bør retten ikke tage et sådant hensyn, idet de familiemæssige forhold vil kunne ændre sig i løbet af den periode, hvor den pågældende afsoner fængselsstraffen, og forholdet bør derfor reguleres gennem konkrete tilladelser.

4.4.2. Kontaktforbud

Kontaktforbud vil kunne indebære indgreb i de rettigheder, der er reguleret af EMRK, i forhold til den dømte. Der vil navnlig være tale om indgreb i de rettigheder, der følger af EMRK artikel 8, om retten til privat- og familieliv.

Det fremgår af bestemmelsens ordlyd, at kontaktforbuddet ikke omfatter den dømtes nærmeste familie-medlemmer, i det omfang det ville stride mod Danmarks internationale forpligtelser, jf. straffelovens § 79 a, stk. 3, 2. pkt.

Videre fremgår det af straffelovens § 79 a, stk. 4, at politiet konkret kan give tilladelse til kontakt med en person omfattet af et kontaktforbud, hvis det af særlige grunde må anses befojet.

Der er dermed i bestemmelsen mulighed for i konkrete tilfælde at afvige fra det absolutte kontaktforbud.

I de almindelige bemærkninger til lov nr. 665 af 11. juni 2024, pkt. 4.1.2., fremgår Justitsministeriets overvejelser om ordningens generelle forenelighed med EMRK.

Af de almindelige bemærkninger fremgår, at der kan gøres indgreb i retten til privat- og familieliv, hvis indgrebet er foreskrevet ved lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund (opfylder kravet om proportionalitet) til varetagelse af nærmere bestemte anerkendelsesværdige formål, herunder af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed, for at opretholde den offentlige orden, for at forebygge forbrydelser, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder eller friheder, jf. EMRK artikel 8, stk. 2.

Videre fremgår, at kontaktforbuddet bl.a. har til formål at forebygge ny banderelateret kriminalitet. I tilfælde hvor en lovovertrædelse er omfattet af straffelovens § 81 a, eller hvor en angiven lovovertrædelse

har relation til den dømtes tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, vil et idømt kontaktforbud således bl.a. kunne medvirke til at sikre, at en dømt ikke fastholdes eller falder tilbage i det kriminelle miljø gennem kontakt med andre personer, der har tilknytning til samme gruppe af personer som den dømte. Ligeledes er formålet med tilsynet at sikre, at den dømte overholder meddelte forbud efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 79 a, stk. 1, og dermed at forhindre, at de omfattede personer fastholdes eller falder tilbage i en kriminel løbebane gennem kontakt med andre personer, der har tilknytning til samme gruppe af personer som den dømte. Forslaget vil således varetage hensynene til den offentlige tryghed, opretholdelse af den offentlige orden, forebyggelse af forbrydelse og hensynet til at beskytte andres rettigheder og friheder.

Med henvisning til ovenstående og til at kontaktforbuddet, herunder den tidsmæssige udstrækning, idømmes af domstolene efter en konkret vurdering, og at man i medfør af straffelovens § 79 a, stk. 10, kan forlange nødvendigheden af kontaktforbuddets fortsatte opretholdelse indbragt for retten, vurderer Justitsministeriet, at et kontaktforbud kan gennemføres inden for rammerne af EMRK.

5. Straf og andre retsfølger

Overtrædelse af et opholds- og kontaktforbud straffes efter straffelovens § 124 a, stk. 1, med fængsel i indtil 2 år.

Det forudsættes, at straffen for overtrædelse af et opholdsforbud eller et kontaktforbud i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsættes til ubetinget fængsel i 60 dage. Hvis der er flere forhold til samtidig pådømmelse, vil dette skulle indgå som en skærpende omstændighed ved straffens fastsættelse, jf. de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. 665 af 11. juni 2024, pkt. 3.2.1.3.1.8.

Fastsættelsen af straffen vil bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Se i den forbindelse f.eks. Vestre Landsrets dom af 10. november 2022, der er trykt i TfK2022. 498, hvor overtrædelse af et opholdsforbud blev straffet med ubetinget fængsel i 60 dage i et førstegangstilfælde.

Der foreligger også en strafbar overtrædelse af straffelovens § 124 a, hvis den, som forbuddet omfatter, opholder sig i forbudsområdet uden at have søgt tilladelse til det pågældende ophold, eller kontakter en person uden at have søgt tilladelse hertil – uanset om der i medfør af f.eks. EMRK artikel 8 ville skulle meddeles en sådan tilladelse, og uanset om det i øvrigt må antages, at tilladelse ville være givet, hvis der var søgt.

Det følger i den forbindelse af § 1, stk. 3, i bekendtgørelse om tilladelse til færden eller ophold i et område omfattet af et opholdsforbud efter straffelovens § 79 a, at der dog kan ske færden og ophold i et område omfattet af et opholdsforbud uden tilladelse, når der foreligger en nødsituation. Som eksempel nævnes den pågældendes eller dennes nærmeste pårørendes akutte henvendelse til et hospital, jf. de specielle bemærkninger til lovforslag nr. 35 af 4. oktober 2017 om ændring af straffeloven, lov om børne- og ungeydelse og lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag (Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet) § 1, stk. 1, nr. 1.

Hvis den dømte i forbindelse med overtrædelse af et opholds- og kontaktforbud begår ny kriminalitet (foruden overtrædelsen af straffelovens § 124 a), skal dette i almindelighed anses for en strafskærpende omstændighed ved udmålingen af straffen for den nye lovovertrædelse.

6. Efter dom

6.1. Tilladelser

Det følger af straffelovens § 79 a, stk. 4, at politiet kan meddele tilladelse til færden eller ophold i et område omfattet af et opholdsforbud efter stk. 1, jf. stk. 2, og til kontakt med en person omfattet af et kontaktforbud efter stk. 1, jf. stk. 3, hvis det af særlige grunde må anses for beføjet

Der er i medfør af straffeloven § 79 a, stk. 11 (tidligere stk. 6), udstedt en bekendtgørelse om tilladelse til færden eller ophold i et område omfattet af et opholdsforbud efter straffelovens § 79 a (BEK nr. 1168 af 20. november 2019). Bekendtgørelsen regulerer nærmere politiets mulighed for at meddele tilladelse til at færdes eller tage ophold i et område omfattet af et opholdsforbud.

Tilladelsesordningen skal administreres restriktivt, jf. de specielle bemærkninger til lovforslag nr. 35 af 4. oktober 2017 om ændring af straffeloven, lov om børne- og ungeydelse og lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag (Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet) § 1, stk. 1, nr. 1 og vurderingen af, om der er grundlag for at meddele tilladelse, beror på et politifagligt skøn.

Anmodninger om tilladelser behandles af politiet. Klager over afslag på tilladelse behandles efter reglerne i retsplejelovens § 109 og indgives i første omgang til politidirektøren. Klager over politidirektørens afgørelser behandles af Rigspolitiet.

6.2. Sagsbehandlingen, når et opholdsforbud begæres ophævet

Det følger af straffelovens § 79 a, stk. 10 (tidligere stk. 5), at den dømte 3 år efter løsladelsen eller udskrivningen kan forlange, at anklagemyndigheden indbringer spørgsmålet om opholds- eller kontaktforbuddets opretholdelse for retten. Når særlige omstændigheder taler for det, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker tidligere. Afgørelsen træffes ved kendelse. Går afgørelsen ud på, at opholds- eller kontaktforbuddet helt eller delvis opretholdes, kan spørgsmålet på ny indbringes for retten, dog tidligst efter 2 års forløb.

Anklagemyndigheden indbringer sager, hvor der rejses spørgsmål om ophævelse af opholds- og kontaktforbud.

Inden sagen forelægges for retten, skal anklageren sikre, at følgende oplysninger er indhentet:

- En vurdering fra politiet om den pågældendes eventuelle fortsatte tilknytning til grupperinger, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet
- Oplysninger om den dømtes personlige forhold, herunder familie-, arbejds- og uddannelsesforhold
- Oplysninger om eventuel deltagelse i exitforløb
- En udtalelse fra kriminalforsorgen i de sager, hvor den pågældende har været undergivet tilsyn af Kriminalforsorgen
- En udskrift fra Kriminalregisteret

Når et idømt opholdsforbud skal prøves efterfølgende, indbringer anklagemyndigheden sagen for retten i den retskreds, hvor den pågældende bor, opholder sig eller er dømt, jf. straffelovens § 59, stk. 2.

Efter sagens indbringelse for retten skal anklagemyndigheden følge op på, at berømmelse sker hurtigst muligt.

Ved vurderingen af, om forbuddet kan ophæves, vil der navnlig skulle lægges vægt på, om den dømte eksempelvis har gennemført et exit-forløb og har forladt det kriminelle miljø og i øvrigt ikke har begået ny kriminalitet, jf. de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. 35 af 4. oktober 2017 om ændring af straffeloven, lov om børne- og ungeydelse og lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag (Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet) pkt. 2.1.3.6.

Ved sagens indbringelse skal anklageren som det altovervejende udgangspunkt nedlægge påstand om, at der ikke er grundlag for at ophæve et opholdsforbud, medmindre der foreligger konkrete oplysninger om, at den pågældende opfylder betingelserne ovenfor.

6.3. Vejledning om et idømt opholdsforbuds varighed

Den tidsmæssige udstrækning af et idømt opholds- og kontaktforbud forlænges med en periode, svarende til den tid, den dømte måtte udstå eventuelle øvrige fængselsstraffe eller andre strafferetlige retsfølger af frihedsberøvende karakter, hvis udståelsen finder sted, mens opholdsforbuddet har virkning. Der henvises til pkt. 4.3.1. ovenfor.

Der kan derfor efter dommen opstå spørgsmål om, hvornår et idømt opholds- eller kontaktforbud udløber.

Opholdsforbud efter straffelovens § 79 a registreres i Kriminalregisteret.

Det er Kriminalregisterafdelingen i Politiets Administrative Center, der varetager vejledning om spørgsmål, der relaterer sig til beregningen af længden af et idømt forbud. Det betyder, at anklagemyndigheden ved henvendelser fra den dømte eller dennes forsvarsadvokat om, hvornår et opholdsforbud udløber, skal henvise til Kriminalregisterafdelingen.

Hvis Kriminalregisterafdelingen er i tvivl om betydningen af domme, der kan være relevante for beregningen af et idømt opholdsforbuds varighed, kan Kriminalregisterafdelingen rette henvendelse til den relevante lokale anklagemyndighed.

Ved henvisning til Kriminalregisterafdelingen kan der oplyses følgende kontaktinformation:

E-mail: mvjyl-pac-kr@politi.dk

Telefon: 40 45 02 59.

7. Love og forarbejder

Straffeloven - seneste hovedlov

– Lovbekendtgørelse nr. 434 af 25. april 2022 (Straffeloven)

- Lov nr. 665 af 11. juni 2024 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Gennemførelse af dele af Bandepakke IV)
- Lov nr. 1402 af 5. december 2017 om ændring af straffeloven (Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet m.v.)

Relevante forarbejder

- Lovforslag nr. 35 af 4. oktober 2017 om ændring af straffeloven, lov om børne- og ungeydelse og lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag (Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet)
- lovforslag nr. 150 af 10. april 2024 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (gennemførelse af dele af bandepakke IV)

Relevante bekendtgørelser

- Bekendtgørelse nr. 1186 af 20. november 2019 om tilladelse til færden eller ophold i et område omfattet af et opholdsforbud efter straffelovens § 79 a

Rigsadvokaten, den 1. juli 2024

RIGSADVOKATEN

/ Rigsadvokaten